

SİVAS İLİNDE SAPTANAN İMPORTE SITMA VAKALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Seyit_Ali_Büyüktuna, Sümeyye Kara Yeşildağ, Nazif Elaldı, Mehmet Bakır

*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları
Ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Sivas*

GİRİŞ

SITMA

- Plasmodium cinsi parazitlerin neden olduğu, Anofel cinsi sivrisinekler tarafından insanlara bulaştırılan
- Nöbetler şeklinde gelen ateş, anemi ve splenomegali ile seyreden
- Başlangıçta akut, tedavi edilmediğinde mortaliteye kadar giden bir enfeksiyon hastalığıdır.

GİRİŞ

P. vivax, *P. ovale*, *P. malariae*, *P. falciparum* ve *P. knowlesi* insanda hastalık oluşturan türleridir.

P. falciparum, Afrika Bölgesi'ndeki tahmini sıtma vakalarının % 99,7'sini oluşturur

Türkiye'de en sık *P. vivax* görülür, ancak son yıllarda importe *P. falciparum* sıtması olguları da artmıştır.

GİRİŞ

Etkene göre değişmekle birlikte ortalama inkübasyon süresi 8-25 gündür.

Hepsinde ortak belirti; üşüme-titrete, yüksek ateş ve terlemedir.

Komplikasyon olarak; serebral sıtma ,akciğer ödemi, malabsorbsiyon, böbrek yetmezliği, hipoglisemi, anemi, sepsis

AMAÇ

Bu çalışmada merkezimizde; sıtma tanısı alıp tedavi verilen olguların, epidemiyolojik özellikleri, klinik bulguları ve prognozları retrospektif olarak incelenmiştir.

YÖNTEM

Çalışmamız retrospektif bir çalışmadır. Mayıs 2013-Eylül 2021 tarihleri arasında Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Hastanesi Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Kliniği'nde, sıtma tanısı ile takip/tedavi edilen 18 yaş ve üzerinde 23 erişkin hasta değerlendirilmiştir.

Tanı, hastalardan ateşli dönemde yapılan kalın damla ve ince yayma preparatlarında parazitin görülmesiyle konulmuştur. Hastalara ait bilgilere hastane kayıt sistemindeki dosya ve epikrizler incelenerek ulaşılmıştır.

BULGULAR

Çalışmaya dahil edilen 23 hastadan 22 tanesi erkek 1 tanesi kadın

Hastaların yaş ortalaması 34 ± 11 (yaş aralığı: 18-51) yıl

Vakaların 6'sı Afrika kökenli öğrencilerden, 16'sı Afrika ülkelerine çalışmak için giden, 1'i turistik amaçlı giden Türk vatandaşlarından oluşmaktadır.

BULGULAR

NİJERYA

6

LİBERYA

3

KAMERUN

2

ETİYOPYA

2

BURKİNA FASO

2

TANZANYA

1

ÇAD

1

GANA

1

MALİ

1

NAHÇIVAN

1

SUDAN

1

NİJER

1

UGANDA

1

BULGULAR

- Başvuru anında hastaların 2 'sinde anemi mevcuttu
- $PLT < 100.000$ olan 13 hasta
- $100.000 < PLT < 150.000$ olan 7 hasta
- 17 hastanın total bilirubin değeri
- 8 hastanın KCFT değeri normal sınırın üstünde

BULGULAR

Hastalardan 18 (%78.2) tanesi *P.falciparum*, 3 (%13) tanesi *P.malariae*, 2(%8,8) tanesi *P.vivax* kaynaklı sıtma olgularıydı.

Hastalardan 12'si daha önce sıtma geçirmiş ve tedavi almış.

Relaps nedeniyle 3 hasta servisimizde iki kez tedavi aldı

BULGULAR

Hastalardan 2'sine Artesunat ,1'ine Atavaquan-Proguanil geri kalan hastalara da Artemether lumefantrine tedavisi verildi.

Hastalarımızın iki tanesinde takipleri sırasında yoğun bakım ihtiyacı gelişti.

Bir hastada tedavi sırasında akut böbrek yetmezliği gelişti ve kalıcı böbrek yetmezliği ile sonuçlandı.

Hiçbir hastamızda mortalite gelişmedi.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Merkezimizde 1984-1998 yılları arasındaki sıtma vakalarının retrospektif değerlendirmesinde sıtma tanılı 20 vakanın hepsi yurt içi kaynaklı olup çoğunluğu Güneydoğu Anadolu Bölgesi kaynaklı ve etken hepsinde P.Vivax'tır.(1)

Sıtma ile mücadelede kontrol programlarının ciddi ve başarılı bir biçimde uygulanması sonucu Dünya Sağlık Örgütü 2011 sıtma raporuna göre Türkiye'de sıtmanın elimine edildiği bildirilmiştir(2).Ülkemizdeki saptanan olgular yurt dışı kaynaklı olup bu olgularında önlenmesi adına özellikle hastalığın endemik olduğu bölgelere yapılacak iş veya turistik seyahatlerde profilaksi uygulamaları dahil koruyucu önlemlerin arttırılması sağlanmalı ve bu bölgelerden gelen sıtma olguları da o bölgenin ilaç direnç durumu göz önüne alınarak tedavi edilmelidir.

1. Elaldı N, Dökmetaş İ, Bakır M, Şencan M, Çeliksöz A, Doğan Z. Sivas'ta sıtma: 20 olgunun değerlendirilmesi Türkiye Parazitoloj Derg 2000;

2.World malaria report, 2011 World Health Organisation. Switzerland. WHO Press.